

Ecologisch Onderzoek Dijkgraafweg Hazerswoude-Dorp

Concept

Uitgave: juni 2018

Watersnip-rapport 18A037

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek Dijkgraafweg Hazerswoude-Dorp
Status rapport	Concept
Projectnummer	18A037
Datum uitgave	juni 2018
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies Meia Domburg, medewerker Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Stichting Kavelcoöperatie Dijkgraafweg
Contactpersoon opdrachtgever	De heer H. van der Smit/C. Vermeulen

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	2
2	TOETSINGSKADER.....	4
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN.....	4
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	4
2.2.1	Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb).....	4
3	LOCATIEBESCHRIJVING.....	8
3.1	HUIDIGE SITUATIE.....	8
3.2	PLANNEN	8
4	RESULTATEN ONDERZOEK.....	9
4.1	METHODE	9
4.2	FLORA.....	9
4.3	FAUNA.....	10
4.3.1	Vogels	10
4.3.2	Vissen.....	10
4.3.3	Amfibieën.....	11
4.3.4	Reptielen	11
4.3.5	Grondgebonden zoogdieren.....	12
4.3.6	Vleermuizen	12
4.3.7	Overige soorten	13
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	14
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	14
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	16
6	BRONNEN	17

1 Inleiding

In verband met het dempen van een sloot in een kwekerijgebied aan de Dijkgraafweg te Hazerswoude-Dorp is een ecologisch onderzoek nodig.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In juni 2018 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstorend effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregime soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden

aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 1).

Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kan een ontheffingsaanvraag voorkomen.

Figuur 1: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn

terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is 'De Wilck'. De afstand tot dit Natura2000-gebied is 5 km ten noordwesten van het plangebied. Ten noordoosten van het plangebied ligt het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck' op 7,5 km. Ten zuidoosten ligt het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' op 8,5 km.

Vanwege de afstand van de Natura2000-gebieden tot het plangebied en de stedelijke omgeving wordt er geen schade verwacht aan het Natura2000-gebied.

De doelsoorten van het Natura2000-gebied 'De Wilck' zijn Kleine zwaan en Smient.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied.

Het plangebied is echter niet geschikt voor deze soorten als foerageergebied, door de afwezigheid van open graslanden. Het gebied bestaat uit sierteeltgebied dat tijdelijk braak ligt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van de gemeente Hazerswoude-Dorp. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten, 456,103. Het plangebied bestaat uit een sloot aan de Dijkgraafweg die aan twee zijden is afgedamd. Aan de noordzijde ligt een pijp in de dam waardoor contact is met het overig polderwater. Tot 2017 is er een beschoeiing geweest van etaniet platen met palen. De beschoeiing is vorig jaar getrokken en verwijderd door de aannemer. De sloot heeft een gemiddelde breedte van vier meter.

Figuur 2: Plangebied (rode contour)

3.2 Plannen

Het is de bedoeling dat de planlocatie wordt ingericht voor de bouw van een woning en voor sierteelt. Daarvoor is het nodig dat de reeds afgedamde binnensloot wordt gedempt. Deze werkzaamheden worden voorzien voor week 25.

Figuur 3: De te dempen binnensloot

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 8 juni en dinsdag 12 juni 2018 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tijdens de inventarisatie van 12 juni is ook een visinventarisatie uitgevoerd. Hierbij is met een schepnet (RAVON, model Poldervis, maaswijdte 3mm.) vanaf de kant gevist, waarbij het net zover mogelijk in het water werd gebracht en daarna langs de bodem naar de kant werd getrokken. Bemonstering van de sloten heeft om de 10 tot 20m plaatsgevonden.

4.2 Flora

Het plangebied bestaat uit een te dempen sloot met vrij helder water. Er staan enige helofyten in de oever zoals Zwanebloem, Kleine waterpepe, Waterzurig en Gele lis, maar

Figuur 4 en 5: Het water in de sloot en de oever

spaarzaam. De graskanten herbergen een kleurrijke vegetatie met composieten als Biggekruid, Witte klaver, Moerasrolklaver. Verder zijn in het plangebied nog aangetroffen: Wolfspoot, Biggekruid, Moeras-vergeet-me-niet, Witte Klaver, Smalle weegbree, Kruipende boterbloem, Hondsdraf en Driedelig tandzaad. In de sloot zijn verder nog aangetroffen: Fijn fonteinkruid, Smalbladig fonteinkruid, Grof hoornblad en Egelskop. Er komt in de uiteinden van de sloot een kroosdek voor. Het grootste deel van de sloot is begroeid met Flab (floating algae beds). Deze flab-begroeiing (clusters van drijvende draadalgen) breidt zich steeds meer uit, waardoor de groeikansen voor ondergedoken waterplanten steeds verder afnemen in de sloot gedurende het zomerseizoen.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak

specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisaties zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gierzwaluw, Grutto (overvliegend), Vink, Visdief, Tijftjaf en Fazant. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels aangetroffen.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Voor de Gierzwaluw en Huismus geldt dat deze soorten voornamelijk broeden onder de pannendaken van woningen. Deze zijn binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan niet aanwezig.

Het plangebied is niet geschikt voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels en uilensoorten. Tevens zijn er geen nesten aangetroffen die in gebruik kunnen zijn als vaste nestlocatie van deze vogelsoorten.

Jaarrond beschermde nesten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de Grote modderkruiper voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km). Bewegingen van vissen werden niet gezien in de te dempen sloot.

Op 12 juni is er gevisht met Ravonnetten. Om de paar meter werd volgens de bekende werkwijze, stekend en snel naar de kant halend, gevisht. Daarbij werden als vissen alleen Tiendoornige stekelbaarzen gevangen in relatief klein aantal. Er werd tegen de verwachting in geen enkele Kleine modderkruiper aangetroffen. Er zijn ons geen waarnemingen van Grote modderkruipers bekend in het sierteeltgebied. In veengebieden komt de soort uiterst sporadisch voor. Er zijn geen Grote modderkruipers aangetroffen. De aanwezigheid van deze vissoort in het sierteeltgebied tussen kwekerijen is niet bekend.

Verder is ook geen enkele andere vissoort aangetroffen dan de Stekelbaarzen.

Figuur 6: Het vissen

De Grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en veel waterplanten. De Grote modderkruiper verschuilt zich tijdens de dag en voedt zich tijdens de nacht met kleine ongewervelden zoals kreeftjes, muggenlarven, watervlooien, wormen en waterpissenbedden.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er werden relatief veel Groene kikkers waargenomen in de sloot. Tijdens het vissen op 12 juni werden diverse forse kikkervissen aangetroffen van de Groene Kikker. Er werd ook een larve van de kleine watersalamander gevonden. Uit de bureaustudie blijkt dat Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen wnb-andere soorten) voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Meerkikker komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Figuur 7: Kikkervisje van de Groene kikker

Uit de bureaustudie blijkt dat de Alpenwatersalamander (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en de Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Alpenwatersalamander leeft voornamelijk in bosrijke gebieden met zowel loof- als naaldbomen.

De Kleine watersalamander is aangetroffen in de sloot in larvestadium.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreeppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreeppad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Binnen het plangebied is geen geschikt voortplantings- en/of overwinteringsgebied aanwezig. Er is geen open, losse of onbegroeide grond beschikbaar.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft een rijke oevervegetatie nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. Binnen het plangebied is geen geschikte voortplantingslocatie, in de vorm van een broeioop, aangetroffen. De aanwezigheid van de Ringslang kan, binnen het plangebied, worden uitgesloten.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 *Grondgebonden zoogdieren*

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere beschermde zoogdieren voorkomen in de omgeving van het plangebied, namelijk Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Veldmuis, Vos en Wezel (0-1km) en de Dwergspitsmuis, Konijn en Woelrat (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. In het sierteeltgebied komen vooral sterk beschoeide oevers voor, die niet geschikt zijn voor de Waterspitsmuis. In het plangebied stond tot voor kort ook een beschoeide oever. De oevers zijn niet geschikt. De twee dammen maken de sloot eveneens minder interessant. Er is geen makkelijke verspreiding of migratie mogelijk. De slootkanten zijn nu ook niet rijk begroeid. De hoeveelheid insecten als mogelijk voedsel voor de Waterspitsmuis is te beperkt aanwezig in de sloot.

De sloot vormt geen geschikt leefgebied voor de Waterspitsmuis.

Er worden, op basis van de bureaustudie, verder geen beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde zoogdieren.

4.3.6 *Vleermuizen*

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals de Gewone dwergvleermuis (0-1km), Laatvlieger, Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Er zijn binnen het plangebied geen gebouwen aanwezig die dienst kunnen doen als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten.

Er zijn geen bomen in het plangebied, die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor boombewonende soorten. De aanwezigheid van verblijven van vleermuizen kan worden uitgesloten.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Tijdens het vissen op 12 juni ontbraken Kokerjuffers en libellenlarven geheel. De meest kwetsbare en indicatorsoorten ontbreken dus in het waterleven. Er zijn veel wantsen, zoals Duikerwants en Zwemwants gevangen. In het Flab is gezocht naar slakken. Er werden slechts twee slakken gevonden: een Poelslak en een Posthorenslak. Kleine slakkensoorten, de schijfhoornslakken, werden in het geheel niet aangetroffen.

Figuur 8: De Flab in de sloot

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Deze

plantensoort is in de aanwezige sloot niet aangetroffen. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker kan worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. De soort komt niet voor in deze sloot.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Veldmuis, Vos, Wezel en Woelrat) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de Alpenwatersalamander (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en de Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Voor de Alpenwatersalamander geldt dat het plangebied niet voldoet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Alpenwatersalamander binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Het huidige plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Rugstreeppad. Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
- Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied is echter niet geschikt als leefgebied voor de Ringslang, er zijn geen voortplantings- en/of overwinteringslocaties aanwezig. De aanwezigheid van de Ringslang binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Er worden, op basis van de bureaustudie, geen beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde zoogdieren.

- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis. Er zijn geen gebouwen aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuissoorten. De aanwezigheid van vleermuisverblijven binnen het plangebied kan worden uitgesloten. De sloot maakt geen onderdeel van een belangrijk watergang in de polder die zou kunnen dienen als foerageerroute. De geplande werkzaamheden veroorzaken geen schade aan de gunstige staat van instandhouding van de populaties vleermuizen.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Technisch Advies/Ecologisch werkprotocol vanuit de zorgplicht:

De opdrachtgever Stichting Kavelcoöperatie Dijkgraafweg wenst dat bij het dempen van de sloot de ecologische schade tot een minimum beperkt wordt:

Concreet betekent dit dat ruimte moeten worden geboden aan het kunnen wegzwemmen van het waterleven, zoals de larven van de Groene kikker, van de Kleine watersalamander en zoals de Tiendoornige stekelbaars. Daartoe is het nodig dat één van de dammen, de zuidelijke, tijdelijk en tenminste tot een meter diep en twee meter breed wordt weggegraven. Het is vervolgens nodig dat het flab richting open water wordt geduwd en gedreven, tot buiten de te dempen sloot.

De sloot wordt gedempt van noord naar zuid.

De sloot wordt deze keer niet drooggepompt en vervolgens gebaggerd en daarna gedempt zoals vaak plaatsvindt. De baggerwerkzaamheden vinden nu plaats in het meest ongunstige (voorplantings)seizoen van het waterleven. Dit vereist extra zorg en aandacht in het werk en een afwijkende werkwijze. Dit is nu zorgtechnisch een verantwoorde werkwijze.

Daarom wordt er nu gedempt, waarbij de bagger door het dempen omhoog komt net voor de nieuwe aanvulgrond. Deze bagger wordt op de gewenste plek op het aangrenzend perceel geplaatst. Onder in het opgedreven natte deel van flauw aflopende baggertong wordt het waterleven vanzelf meter voor meter richting de uitgang van de dempingssloot gedreven.

De demping van de sloot neemt bij benadering twee dagen in beslag. In dit rustige tempo is er voldoende gelegenheid voor de soorten om weg te zwemmen richting open water.

De aannemer Gebrs. Olieman is geraadpleegd over deze ecologisch verantwoorde werkwijze, stemt hiermee in en gaat de demping zoals hierboven staat uitvoeren. Het is belangrijk dat een exemplaar van deze werkwijze zich in de kraan op het werkterrein bevindt.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland, 1:25.000*, Landsmeer, 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 4 oktober 2016
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017.
6. '© NDFF - quickscanhulp.nl 08-06-2018 09:56:31'

Geraadpleegde internetsites:

7. www.rijksoverheid.nl
8. www.bij12.nl
9. www.rvo.nl
10. www.ravon.nl
11. www.vleermuis.net
12. www.zoogdiervereniging.nl
13. http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
14. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

